Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TER ONDERTEKENING
Aan: MOCW

*Deze nota wordt met een Kamerbrief meegestuurd: **Ja**

*Deze nota bevat naast de naam en contactgegevens van de medewerker ook andere informatie die niet openbaar gemaakt kan worden: **Nee**

Onderzoek en Wetenschapsbeleid

Van

Datum
20 mei 2026

Referentie
63844699

Bijlagen
1. Kamerbrief
2. Sectorbeeld KV 2026
3. Evaluatie Loket KV

Intern OCW afgestemd
HOenS

Interdepartementaal afgestemd
EZK, JenV, BZ, DEF, BZK, RVO

nota

Voortgangsbrief aanpak kennisveiligheid

Aanleiding

U heeft aangekondigd dat u de Tweede Kamer voor de zomer informeert over de voortgang op de aanpak kennisveiligheid. U gaf tijdens de beleidsstaf van 12 mei aan dat u deze brief gelijktijdig wenst te versturen met de Kamerbrief over screening kennisveiligheid. Over dit traject wenst u de Kamer zo snel mogelijk te informeren. Onze inzet is om beide brieven uiterlijk 5 juni te verzenden.

Geadviseerd besluit

1. Verzending van de voortgangsbrief naar de Tweede Kamer, inclusief Sectorbeeld Kennisveiligheid en evaluatie van het Loket Kennisveiligheid.
2. Drie in deze brief aangekondigde acties vereisen uw akkoord:
   A. organiseren van bestuurlijk overleg met instellingen in het najaar, over hoe instellingen hun ambities realiseren en hoe dit zichtbaar wordt;
   B. opvolging van de aanbevelingen uit de evaluatie van het Loket, waaronder ontwikkeling naar een expertisecentrum; en
   C. opstellen van kennisveiligheidsprofielen voor kennisinstellingen, zodat OCW hen beter kan ondersteunen en gerichter kan sturen op risico’s.

In de beleidsstaf van 12 mei is met u gesproken over het versterken van zelfregulering bij kennisveiligheid en de kennispositie van instellingen. Genoemde drie acties zijn hier een concrete uitwerking van.

Kernpunten

Hoofdpunten van de brief:
- Er is een solide basis gelegd voor kennisveiligheid in de sector. Het sectorbeeld laat zien dat kennisinstellingen serieuze voortgang hebben geboekt en ambitieus blijven. Het Loket KV heeft hieraan een belangrijke bijdrage geleverd.
- U bouwt met de instellingen voort op de solide basis die de Rijksoverheid en de kennissector samen hebben gelegd in de afgelopen vijf jaar.
- U ondersteunt instellingen bij het realiseren van hun ambities met behulp van concrete maatregelen, zoals ontwikkeling van het Loket naar expertisecentrum, een impuls van €80 miljoen en het opstellen van kennisveiligheidsprofielen.
- U blijft werken aan een gelijk speelveld voor instellingen, nationaal (met kennisintensieve bedrijfsleven) en internationaal.

Toelichting

Datum
20 mei 2026

Politiek-bestuurlijke context
Een deel van de fracties in de Tweede Kamer is kritisch over de wijze waarop instellingen omgaan met veiligheidsvraagstukken in het algemeen en verwacht van u stevige bijsturing waar dat nodig is. Met voorliggende brief geeft u het signaal aan de Kamer dat u, ondanks de tijd die nog nodig is voor het uitwerken van de plannen voor screening, niet met lege handen staat en kennisveiligheid serieus neemt. De overige instrumenten voor kennisveiligheid zijn al gerealiseerd en werpen nu hun vruchten af: de beleidsaanpak werkt. Tegelijkertijd toont u ambitie om de aanpak samen met het veld te versterken en verdiepen.

Acties

A. Bestuurlijk overleg over de ambities van de kennisinstellingen

Uit het sectorbeeld 2026 blijkt dat de instellingen goede voortgang hebben gemaakt t.o.v. de nulmeting in 2023-2024. Een aantal van hen stelt de ambitie om verdere stappen te zetten met kennisveiligheidsbeleid. Om politiek draagvlak te houden voor de huidige aanpak adviseren we u om een vorm van monitoring in stand te houden. Daarmee wordt zichtbaar(der) hoe de sector omgaat met kansen en risico's. U kunt de instellingen vragen om hier zelf voorstellen voor te doen met het oog op de komende jaren. We adviseren u om die vraag te verbinden aan een bredere discussie over sturen op kennisveiligheid. **Indien u akkoord gaat starten wij de voorbereidingen voor een BO met de instellingen in het najaar.**

B. Opvolging aanbevelingen voor het Loket Kennisveiligheid

Eind april 2026 is een externe evaluatie van het Loket opgeleverd. De evaluatie is positief maar het Loket moet zich wel ontwikkelen om van meerwaarde te blijven. Uit de evaluatie is gebleken dat het Loket een belangrijke rol heeft gespeeld in de bewustwording van kennisinstellingen op het vlak van kennisveiligheid. Instellingen zoeken nu, bij groeiende volwassenheid, naar concrete ondersteuning bij complexe casuïstiek, scherpere duiding van sancties en sensitieve technologie en een laagdrempelige sparringpartner. De aanbeveling is om het adviesproduct te moderniseren, meer expertise op te bouwen en te differentiëren naar kennisniveau. Doen we dat niet, dan kan het Loket beter afgebouwd worden. Dit laatste raden wij af. Het instrument is effectief gebleken en in de sector en in de Kamer bestaat breed draagvlak. **Indien u akkoord gaat met opvolging van de aanbevelingen vragen wij RVO om een voorstel op te stellen voor ontwikkeling tot expertisecentrum, passend binnen het huidige budget.**

Indien u akkoord bent starten wij daarnaast voorbereidingen voor besluitvorming over het structureel maken van het Loket, waaronder het organiseren van financiële dekking door OCW, en commitment vanuit de aangesloten departementen**.** De financiering loopt af in 2031. Commitment vanuit de departementen is nodig voor personele inzet en expertise in het Loket. Het Loket geeft immers adviezen die Rijksbreed tot stand komen. Onze inschatting is dat hier draagvlak voor is.

C. Opstellen van kennisveiligheidsprofielen

Het sectorbeeld en de evaluatie van het Loket maken duidelijk dat instellingen verschillende risico's, ambities en kennisbehoeften hebben. Niet alle instellingen hebben bijvoorbeeld dezelfde (sensitieve) kennis en technologie in huis; en sommige instellingen zijn meer gericht op internationale uitwisseling dan andere. We adviseren u om in samenwerking met de sector kennisveiligheidsprofielen op te laten stellen waarmee de instellingen zichzelf onder begeleiding van externe experts kunnen indelen. Daarmee zet u in op meer maatwerk in het kennisveiligheidsbeleid. Instellingen met een "lichter" profiel worden hierdoor minder belast. De overheid kan instellingen met een "zwaarder" profiel gerichter ondersteunen. **Indien u akkoord gaat starten wij de aanbesteding voor dit traject.** Oplevering is voorzien eind dit jaar.

Financiële consequenties
- Onze inschatting is dat ontwikkeling van het Loket Kennisveiligheid naar expertisecentrum past binnen het huidige budget voor het Loket. Het vergt geen uitbreiding, maar een andere manier van werken waardoor instellingen beter en gerichter geïnformeerd en geadviseerd worden.
- Het onderzoeken van wat nodig is om het Loket structureel te maken doen we binnen de budgettaire kaders van het kennisveiligheidsbeleid van directie OWB.
- Voor het opstellen van kennisveiligheidsprofielen zijn reeds middelen gereserveerd voor 2026.

Overige besluiten
Over besteding van de eenmalige impuls van €80 miljoen voor kennisveiligheid en cyberveiligheid wordt een besluit aan u voorgelegd in een separate nota (#63793843).

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.